

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-12-18

Diarienummer 8774/20

Handläggare

Anna Hassani Nordqvist/Trafikkontoret/GBGStad

Telefon: 031- 368 28 11

E-post:

anna.hassani.nordqvist@trafikkontoret.goteborg.se

Yttrande MKN 2020-20067 angående remiss från Vattenmyndigheten om förslag till ny förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnorm för Västerhavet 2021 - 2027

Förslag till beslut

I trafiknämnden

1. Trafiknämnden tillstyrker förslaget utifrån trafikkontorets yttrande.
2. Trafiknämnden översänder trafikkontorets tjänsteutlåtande till miljö- och klimatnämnden som trafiknämndens eget yttrande.

Sammanfattning

Göteborg Stad har fått en remiss med förslag på ny förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för vatten för förvaltningsperioden 2021 - 2027. Miljöförvaltningen ska sammanställa Göteborgs stads svar till Vattenmyndigheterna och har begärt att trafikkontoret yttrar sig över förslaget.

Vattenförvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer är vattenmyndigheternas verktyg för att genomföra EU:s vattendirektiv i Sverige. Vattenförvaltningen sker i cykler om sex år och det är med anledning av förslag för kommande sexårscykel som vattenmyndigheterna har skickat ut remissen.

Uppdateringarna som föreslås i remissförslaget innebär i sak ingen större skillnad för trafikkontorets verksamhet jämfört med den påverkan som redan finns utifrån nuvarande förvaltningscykel. Samtidigt gör förvaltningen bedömningen att vattenfrågor kommer kräva mer resurser både i projekt och förvaltning kommande år. Det beror mer på att åtgärder från tidigare förvaltningscykler börjar få genomslag snarare än att det nya förslaget innehåller skarpere åtgärder.

Förslaget bidrar till att uppfylla generationsmålet samt nationella och lokala miljömål för vatten. Remissens innehåll stärker den ekologiska dimensionen och kommer inverka positivt på invånarnas och stadens ekologiska förhållanden. Hållbara och förbättrade vattenförekomster ger även positiv påverkan på den sociala dimensionen. Kortsiktigt kommer stadens kostnader öka men det viktigt att genomföra åtgärder som minskar nuvarande och framtida risker och kostnader som bristfällig vattenförvaltning kan ge.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Bättre vattenförvaltning och minskad påverkan på vattenförekomster kommer att kräva ökade resurser både i investeringsmedel, drift och underhåll samt personella resurser. Kostnader bedöms inte öka med det nya förslaget jämfört med innevarande förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer. Den kostnadsökning som kommer ske beror mer på att åtgärder från tidigare förvaltningscykler börjar få genomslag snarare än att det nya förslaget innehåller skarpere åtgärder. En samlad planering av vattenåtgärder och ökad samverkan inom staden för att genomföra Göteborgs Stads åtaganden kring vattenförvaltning innebär att vattenfrågor har fått och kommer att få ett större fokus i utvecklingen av staden. För staden som helhet handlar det om att prioritera åtgärder och resurser till de platser där vattenåtgärder ger störst effekt.

Ökade kostnader bedöms som låga jämfört med det värde som väl fungerande vattenförekomster och ekosystemtjänster ger som; rent vatten, mat, svalka, skydd mot torka och mot översvämning, rekreation med mera.

I det korta perspektivet kommer staden behöva genomföras åtgärder för att minska samhällets belastning på vatten från t.ex. avloppsvatten och dagvatten. För trafikkontoret innebär det att krav för att skydda eller minska belastningen på vattenmiljön i samband med investering, skötsel och underhåll av vägkonstruktioner och allmänplats. Vissa av dessa åtgärder kommer att belasta trafikkontoret medan andra åtgärder kommer belasta andra delar av staden eller andra intressenter, som till exempel exploatörer när det krävs vattenåtgärder för att få en detaljplan godkänd. Även i ett längre perspektiv kommer det att behövas vattenåtgärder för att fortsatt utveckling av staden ska ske på ett långsiktigt hållbart sätt. Åtgärder som att ta bort vandringshinder, dagvattenlösningar, kantzoner, mm kommer att behöva resurser för att skapa eller upprätthålla sin funktion.

Bedömning ur ekologisk dimension

Remissens förslag kommer att bidra till att stärka den ekologiska dimensionen och bidrar till att uppfylla generationsmålet samt nationell och lokala miljömål för vatten. En genomtänkt vattenförvaltning bygger upp och stärker skyddet av vattenresurser och ekosystemtjänster som både individ, näringsidkare och samhället i övrigt är helt beroende av som tillgång på rent vatten, mat (tillgång på fisk mm), skydd mot översvämning och torka med flera tjänster. Vattenmiljöer med god kvalitet är även viktiga för rekreation och fritid och en bra förvaltning av våra vattenförekomster bidrar till att ge intäkter för verksamheter som är kopplade till vatten. Syfte är att uppnå de vattenkvaliteter som beskrivs i miljökvalitetsnormerna för respektive vattenförekomst och för att uppnå en långsiktigt hållbar vattenförvaltning.

Nuvarande och tidigare förvaltningscykel påverkar trafikkontorets verksamhet genom att projekt och åtgärder prövas mot miljökvalitetsnormerna i vattendomar, tillstånds- och anmälningsärenden enligt miljöbalken och genom trafikkontorets egenkontroll, samt i planer som prövas enligt plan- och bygglagen. Det kan handla om att byta vägtrummor, hantera vägdagvatten eller större projekt som broar, kanalmurar och älvkantsskydd. Trafikkontoret påverkas även av tillsynsmyndigheterna åtgärder i åtgärdsprogrammet som syftar till att bedriva en tillsyn som bidrar till att miljökvalitetsnormerna ska uppnås.

Bedömning ur social dimension

Tillgång till rent vatten är en förutsättning för människor och samhälle. Många näringar är beroende av bra grundvatten och eller ytvatten för att verksamheten ska fungera. Närhet till vatten bidrar till en plats attraktivitet och är ofta ett viktigt inslag i miljöer för rekreation och fritid. Det är och kommer att vara viktigt med närhet till vatten för att jämna ut temperaturskillnader och erbjuda svala miljöer för känsliga grupper i ett allt varmare klimat.

Samverkan

Ingen samverkan är genomförd.

Förhållande till styrande dokument

Förslaget på ny förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer för vatten har en nära koppling till nuvarande Göteborgs Stads miljöprogram. En ny version är ute på remiss och beräknas antas under 2021. Flera av de målen för vatten har en direkt koppling till vattenförvaltning och miljö kvalitetsnormerna för utpekade vattenförekomster.

Bilagor

1. Begäran om yttrande MKN 2020 - 20067, angående remiss från Vattenmyndigheten om förslag till ny förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer.
2. Förslag till förvaltningsplan 2021 – 2027 Västerhavet
3. Förslag till åtgärdsprogram 2021 – 2027 Västerhavet
4. Föreskrift miljö kvalitetsnormer Västerhavet
5. Bilaga 1 – 3 till föreskrift miljö kvalitetsnormer exempel tabeller
6. Bilaga 4 till föreskrift miljö kvalitetsnormer

Ärendet

Göteborg Stad har fått remiss på förslag till ny förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för vatten, perioden 2021 – 2027. Remisstiden till vattenmyndigheterna är till den sista april men miljöförvaltningen som ska sammanställa Stadens svar vill ha underlaget senast 1 mars.

Förvaltningen föreslår att nämnden i sitt yttrande till miljö- och klimatnämnden godtar remissversionen av förslag på ny förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för vatten, för förvaltningsperioden 2021 – 2027.

Beskrivning av ärendet

Vattenmyndigheterna har skickat ut förslag på ny förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för vatten för den kommande förvaltningsperioden, 2021 – 2027. Det är genom denna vattenförvaltning som Sverige implementerar EU:s vattendirektiv och berör vattenförekomster i ytvatten, grundvatten och kustvatten.

Med EU:s vattendirektiv från år 2000 har vi ett gemensamt regelverk som gäller för alla vattendistrikt i Europa. Det innebär att samma regler gäller och att alla bedömningar görs på samma sätt för att säkra en god vattenkvalitet i europeiska vatten. EU:s vattendirektiv infördes i svensk lagstiftning år 2004 genom bland annat vattenförvaltningsförordningen.

Syftet är att vi ska ta hand om våra vattenresurser så att kommande generationer ska få tillgång till vatten av bra kvalitet i tillräcklig mängd.

Vattenförvaltningen är uppdelad i sexårsacykler där Vattenmyndigheterna tar fram ny förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer inför den kommande förvaltningsperioden. Förvaltningsplanen beskriver i stora drag hur vattnen i distrikten mår, hur de övervakas och förvaltas. Den blickar också framåt och pekar ut riktningen för förvaltning av vatten. Sveriges kommuner, län och myndigheter har flera olika åtgärder som de har ansvar för att genomföra. Kommunerna har bland annat ansvar för att genomföra åtgärder för att uppnå miljökvalitetsnormerna i vattenförekomster som de påverkar. Kommunerna är ansvariga att tillsätta tillräckliga resurser för arbetet.

Åtgärdsprogrammet är juridiskt bindande enligt (miljöbalk (1998:808) (MB)). Varje åtgärdsmyndighet och kommun ansvarar därmed för att genomföra sina åtgärder. Sveriges myndigheter och kommuner har ansvar i åtgärdsprogrammet att genomföra åtgärder som bidrar till att uppnå den vattenkvalitet som miljökvalitetsnormerna anger för respektive vattenförekomst. Staden har redan påbörjat arbetet med de åtgärder som staden har ansvar för både som kommun och de myndighetsåtgärder som finns inom stadens förvaltningar.

Sveriges vattendistrikt

Sverige är uppdelat i fem vattendistrikt och en länsstyrelse i varje vattendistrikt är utsedd att vara vattenmyndighet. Distrikten är indelade efter hur vattnet rinner och tar inte hänsyn till administrativa gränser som kommun och länsgränser därför kan län och kommuner tillhöra mer än ett vattendistrikt. Det finns fem vattendistrikt i Sverige: Bottenhavets vattendistrikt, Bottenvikens vattendistrikt, Norra Östersjöns vattendistrikt, Södra Östersjöns vattendistrikt och Västerhavets vattendistrikt. Göteborgs Stad ingår i Västerhavets vattendistrikt.

Påverkan på stadens och trafikkontorets verksamhet

För Staden som helhet handlar det om att prioritera åtgärder och resurser till de verksamheter och projekt där vattenåtgärder ger störst effekt. Många verksamheter påverkas som stadsutveckling och förvaltning, vatten och avloppsverksamhet och tillsyn. Som en del av Göteborgs Stad och förvaltare av allmän plats och har trafikkontoret ett ansvar att medverka till att Staden kan genomföra åtgärder som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna kan uppnås.

Nuvarande och tidigare förvaltningscykel påverkar trafikkontorets verksamhet genom att projekt och åtgärder prövas mot miljö kvalitetsnormerna i vattendomar, tillstånds- och anmälningsärenden enligt miljöbalken och genom trafikkontorets egenkontroll, samt i planer som prövas enligt plan- och bygglagen. Trafikkontoret påverkas även av tillsynsmyndigheternas åtgärder i åtgärdsprogrammet som syftar till att bedriva en tillsyn som bidrar till att miljö kvalitetsnormerna ska uppnås.

Kommunens myndighetsuppdrag

Kommunens myndighetsfunktioner har ansvar för att bedriva tillsyn för att uppnå normerna samt att utvecklingen av samhället sker genom planläggning som möjliggör att normerna kan nås. Nytt för i år är att kommunerna tillsammans med övriga myndigheter har fått ett tydligare ansvar att ta fram planer för att systematiskt arbeta för att miljö kvalitetsnormerna kan uppnås inom de tidsfrister som är uppsatta för respektive vattenförekomst samt att samverka med andra kommuner och intressenter som också har ansvar för vattenförekomsterna.

Andra myndigheter

Förutom de åtgärder där kommunen har ett ansvar som kommun eller myndighet påverkas Staden även av andra myndigheters uppdrag kring tillsynvägledning åtgärds vägledning och samverkan. Exempelvis har trafikverket har ett uppdrag att utveckla och tillhandahålla kunskapsunderlag och information om möjligheten att minska vägars och järnvägars påverkan på vattenmiljön. Det ska ske inom Trafikverkets egen organisation, till övriga väg- och banhållare och till entreprenörer som genomför kontroll, underhåll, ombyggnad och nyanläggning av vägar.

Förändringarna i det nya förslaget

Den största förändringen i förvaltningsplanen är införande av en delförvaltningsplan som rör vattenbrist och torka. EU kommissionen har tidigare påpekat att det varit en brist i tidigare vattenförvaltningsplaner. (För trafikkontorets del kan det innebära att vi behöver se över hur vi använder vatten på ett effektivt sätt i samband med t.ex. gatustädning och dambekämpning inom projekt.)

Det finns en ny åtgärd som tydligare pekar på kommunens ansvar att genomföra en förvaltningsövergripande vattenplanering samt öka samverkan med kommuner och andra intressenter som påverkar samma vattenförekomst. Även om den nya förvaltningsomgången pekar på ett tydligare ansvar att ta fram planer för vattenarbetet så innebär det inte någon större skillnad för Göteborg Stad då man redan under 2020 påbörjade ett arbete med att ta fram ett lokalt åtgärdsprogram för vatten.

Den tidigare åtgärden för stadsplanering har breddats för att tydligare inkludera vattenförvaltning i översiktsplanering och tidiga skeden.

Andra förändringen i åtgärdsprogrammet handlar om att omdisponering av tidigare uppdrag. T.ex. fanns flera uppdrag som rör kommunernas tillsyn per tillsynsområde. Dessa åtgärder har nu sammanförts till en åtgärd som omfattar alla tillsynsområden. Företag, jordbruk och skogsbruk omfattas också av åtgärder. Det finns befintliga program för bland annat jordbruk men det kommer även ske en ökad tillsyn med syfte att förbättra vattenkvaliteten i våra vattenförekomster.

Några av vattenförekomsterna har fått uppdaterade miljö kvalitetsnormer. De flesta förändringar handlar om en ändrad tidsfrist för att uppnå miljö kvaliteten. Andra ändringar handlar om att kvalitetsmålet har ändrats för att kunskaperna om vattenförekomsten ökat och utifrån det har man ändrat kvalitetskravet. Några vattenförekomster som rinner genom centrala delar av Göteborg har fått sänkta kvalitetskrav för att man bedömt att den tidigare kravnivån är tekniskt omöjlig att uppnå.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen gör bedömningen att frågor som rör vattenförvaltning i Staden kommer bli en större fråga för stadens utveckling och underhåll. Denna utveckling att vattenfrågor blir mer aktuella har redan påbörjats med tidigare förvaltningsperioder och det nya förslaget på förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer bedöms inte innebära någon större skillnad för Göteborgs Stad. De skillnader vi kommer att se är i huvudsak kopplat till det arbete som är påbörjat under tidigare förvaltningsperioder.

Jenny Adler

Avdelningschef

Kristina Lindfors

Trafikdirektör